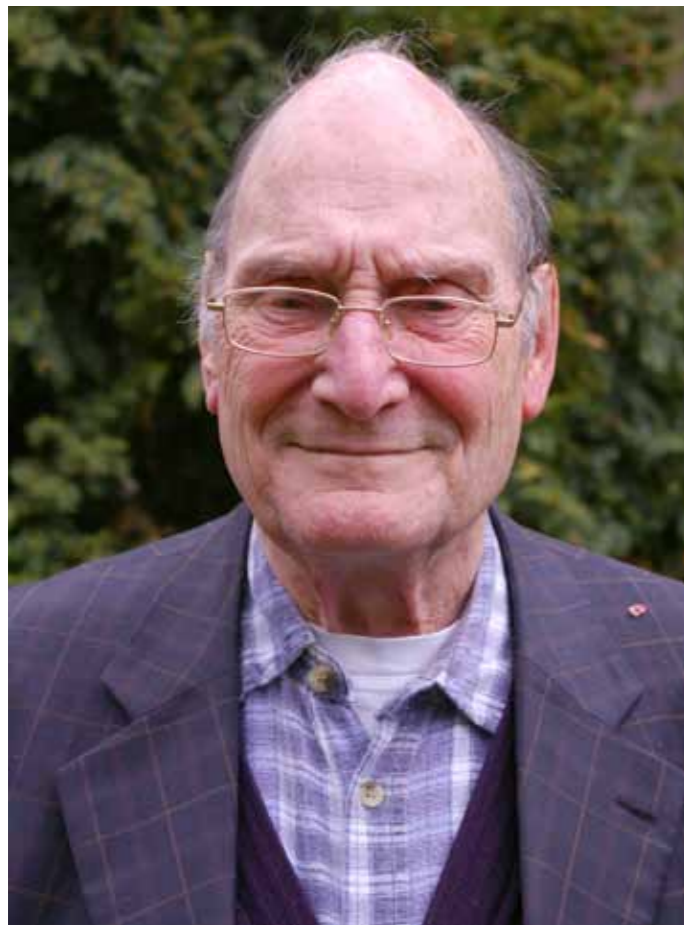

In Deo

Koos Baijer

Jacobus Johannes Marie

Koos is geboren op 10 mei 1928 te Den Haag. Op 15 augustus 1950 legde hij zijn Eerste Ge-
loften af bij de Broeders FIC. Hij overleed op 11
januari 2018 te Maastricht.

Telkens afscheid nemen

Koos heeft in zijn leven in verschillende landen
en plaatsen geleefd en daar ook telkens afscheid
moeten nemen. Het hoort misschien wel bij een
mensenleven, verbanden met anderen aangaan
en dan weer loslaten, verder gaan en nieuwe
mensen ontmoeten en dierbare herinneringen
aan wat voorbij is bewaren.

Koos had al vroeg het verlangen naar andere
landen te gaan. De verhalen van een broeder
over de missie boeiden hem zeer. Hij werd op
de lagere school door de verhalen van die broe-
der geïnspireerd om ook naar de missie te gaan.
In zijn broederleven ging zijn aandacht vooral
uit naar de armen en de zwakkeren juist omdat hij

zichzelf afvroeg: hoe geef je vorm aan het kie-
zen voor de kant van de zwakken en de armen?
Welke mogelijkheden hebben deze mensen zelf
en hoe kun je ze, door onderwijs en voorlichting,
helpen op weg naar een beter bestaan?

Het invoeren van allerlei zaken uit Europa vond
Koos geen geschikte manier om mensen te hel-
pen een beter bestaan op te bouwen. Ze zouden
daardoor zelf niet in actie komen en de vraag
was ook of ze daarmee echt geholpen zouden
zijn. Dat inzicht heeft Koos misschien te danken
aan het Montessori-onderwijs, waarbij Maria
Montessori ervan uitgaat dat het kind zelf ook
kan ontdekken wat en hoe het wil leren en dat
het niet van buitenaf kant en klaar aangeboden
moet worden.

De kant van de zwakken kiezen

Voor Koos was het duidelijk dat mensen zelf in
beweging moeten komen en dat je hen moet
helpen om zichzelf te leren helpen. Dat wil niet
zeggen, dat Koos er al uit was hoe dat nu pre-
cies zou moeten. Want wat doe je dan, als je
de kant van de zwakken kiest? Hopelijk kun je
samen in gesprek met de mensen tot zo'n keuze
komen. Misschien, zegt hij ergens, lukt het wel
nooit, of misschien heeft ieder daar toch zo zijn
eigen manier voor. Want, schrijft hij, wij kunnen
als congregatie gemakkelijk zaken aanpakken
en meestal ook met succes, want we hebben de
middelen en we kunnen kiezen voor projecten
waar we goed in zijn.

Juist de mensen die geen keuze hebben, en dat
zijn meestal de armsten, die zouden met steun
zichzelf op moeten tillen en dat is een heel lang
proces, misschien gaat daar wel een generatie
overheen en kunnen we alleen maar aanzetten
tot verbetering van hun situatie geven.

Als Koos na zijn missionaire activiteiten terug-
keert in Nederland vestigt hij zich in de com-
munititeit van Rotterdam. Hij zorgt er voor het
klaarmaken van het souper en weet er wel iets
lekkers van te maken.

Zijn gezondheid gaat langzaam maar zeker ach-
teruit, maar hij wil er niet over klagen en probeert
de moed erin te houden. Na de sluiting van het
Rotterdamse huis neemt hij zijn intrek in De Bey-
art. De gevoelige kant, die hij altijd heeft gehad,

komt steeds duidelijker aan het licht. Zijn grap-
pen krijgen ook meer en meer een grijze rand,
waarlangs de pijn over hoe het gaat en de te-
leurstellingen die hij zeker heeft gehad een weg
vinden om zich te melden.

We verliezen in Koos een betrokken en gevoe-
lige medebroeder die wij nu in dankbaarheid ge-
denken. We geven hem nu uit handen en mogen
hem opgenomen weten in de nabijheid van de
Eeuwige.

Moge dat ons tot troost zijn.

Kees Gordijn

Voor kleine mensen bereikbaar

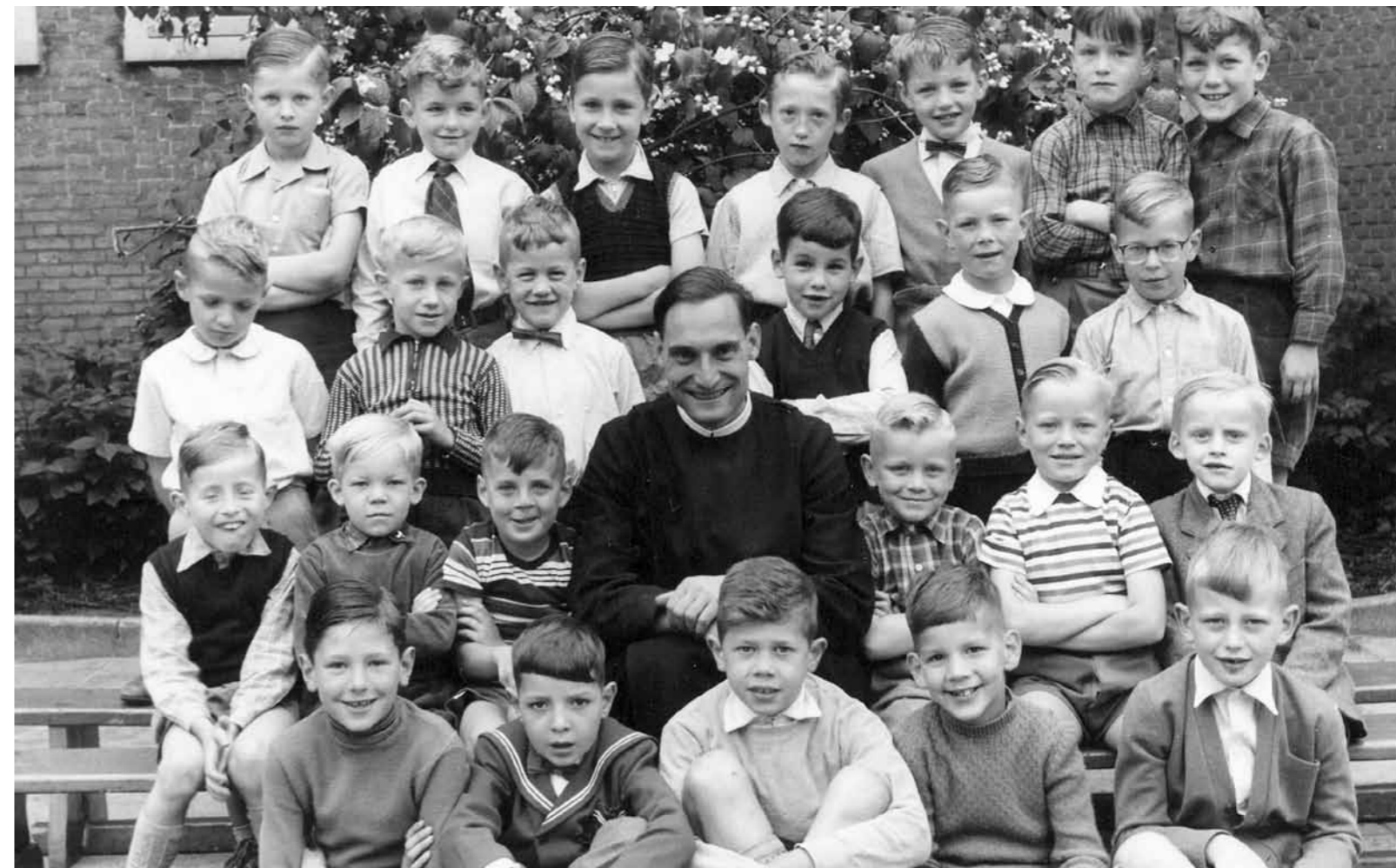
Uit de voorbeden door Alfred Fest

Genadige God,
Wij danken u voor broeder Koos
die in zijn leven als toegewijde onderwijzer
voor kleine mensen bereikbaar was,
zo kostbaar in zijn ogen,
vooral kinderen die veel te missen hadden,
armoe leden, gebrek hadden aan liefde en zorg.

Wij danken u voor broeder Koos
die in zijn missionair leven als een goede herder
met hart en ziel betrokken was
bij de vorming en het wel en wee van catechisten
en anderen in het pastorale veld.

Voor het lange en vruchtbare leven van Koos,
voor uw steun in zijn dagen van pijn en lijden.

God van licht, leven en liefde,
Koos heeft rusteloos en met heel zijn hart U gezocht
als zijn kostbaarste schat in zijn leven.
Zo hield hij zijn geloofslicht brandend
en vond U hem wakend bij uw komst
en heeft U hem nu genodigd
aan het feestmaal van eeuwig leven.

Koos onderweg

Bij het vertrek van de gemeenschap Regina Pacis uit Rotterdam interviewde Nick van Wouwen onder anderen Koos Baijer voor Oriëntatie. We citeren, over Rotterdam en over zijn werk in het buitenland:

Je hebt hier in Rotterdam meer dan één keer gewoond, klopt dat? Ja, ik heb hier in 1960-61 gestaan, en daarna vanaf 2000 eerst in Rotterdam, daarna in Nijmegen in de Mr. Franckenstraat, en toen dat sloot ben ik teruggekomen in Rotterdam. In de jaren daartussen heb ik gewerkt in Sierra Leone, Pakistan, Malawi en Zambia.

Dat is een beetje raar gelopen, van die missie. Ik was onderwijzer en ik was in Maastricht geplaatst op de Montessorischool, en dat was wel intensief maar ik had toch nog wat tijd over, toen ben ik Engels gaan leren samen met een collega-onderwijzer. We hadden één keer in de twee weken les. Toen kwam de Algemeen Overste een keer en die zei, ik hoor dat je binnenkort examen Engels doet. Nou, zei ik, dat weet ik niet. En toen zei de Overste, dat nu ik toch Engels leerde, ik naar de missie kon, ik moest maar een jaar naar Rotterdam, daar zat een goede leraar, en daarna naar Wimbledon, met dat Engels aan de slag en dan zou ik naar de missie worden uitgezonden. Dus werd ik in 1960 naar Rotterdam gestuurd voor een jaar, en daarna naar Wimbledon. Zodoende kwam ik dus de eerste keer in Rotterdam terecht.

In Rotterdam kreeg ik een derde klas lage school om te onderwijzen. Op een gewone school heeft een onderwijzer veel meer vrije tijd dan op een Montessorischool, waar je altijd allerlei spelletjes en activiteiten extra moet voorbereiden. Dus ik had alle tijd voor mijn studie Engels, echt een stoomcursus van een jaar zodat ik goed voorbereid in Wimbledon zou aankomen. En dat is toen gelukt. Daarna heb ik al die jaren in de missie gewerkt.

Toen onze missie in Sierra Leone werd opgeheven, ben ik een half jaar in Nederland geweest, daarna werd ik uitgezonden naar Pakistan. Maar daar zaten we vlak bij de grens met India, en toen daar de oorlog uitbrak ben ik teruggeko-

men. Dat was heel griezelig daar, ik ben min of meer gevluht. De situatie was ineens heel dreigend.

Toen ik eenmaal gerepatriëerd was ben ik een half jaar in Maastricht geweest, en ging ik weer op missiepad, dit keer naar Malawi. Ik ben daar novicenmeester geweest, en ik leidde catechisten op. Toen ik een keer op verlof was bij een vriend in Zambia vroeg de bisschop daar me als novicenmeester op te treden voor een nieuwe zusterorde. Dat heb ik na enige aarzeling gedaan, op voorwaarde dat ze zo snel mogelijk hun eigen novicenmeesters zouden opleiden. Twee jaar nadat de eerste twee zusters die opleiding gehaald hadden, zijn we daar weer weggegaan. Daarna ben ik in Malawi ook zelf catechist geweest. Dat is een mooi beroep, je bent niet alleen pastoraal werker maar ook sociaal werker, je staat heel dicht bij de mensen. Dat heb ik heel graag gedaan.

Toen ik met pensioen ging ben ik naar Nederland teruggekomen. Eerst even in Rotterdam, maar het was toen nog wel vol hier, dus ik ging door naar Nijmegen, naar de Mr. Franckenstraat. Het werk dat ik in het buitenland had gedaan, catechisten opleiden, heb ik na mijn pensioen achter me gelaten. Ik val alleen af en toe nog in als kok, als het zo uitkomt. Dat heb ik ook altijd graag gedaan, koken. Maar ik vind het wel een beetje jammer dat ik hier in Rotterdam weinig contacten buitenshuis heb. In Nijmegen heb ik nog wel wat hulpwerk kunnen doen, mensen in verzorgingshuizen bezoeken, gebedsdiensten leiden. Hier in Rotterdam was zulk werk er niet voor me.

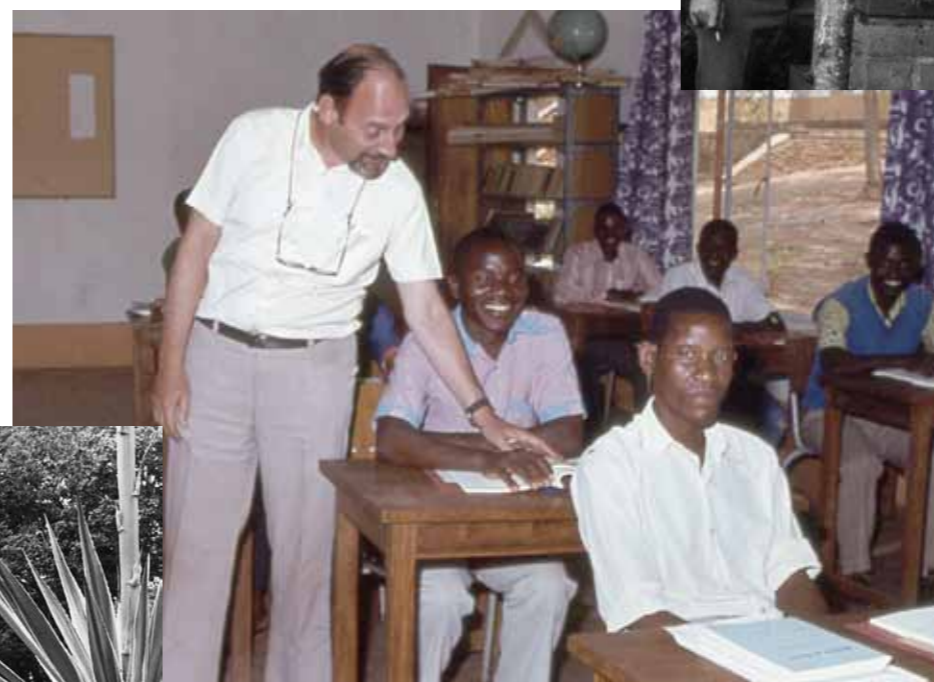

1946, Maastricht. Kwekelingen / teacher training college. A. Campman, H. v.d Sande, Koos Baijer, br. Baptista Somers, L. van Duren, Nico Brunott

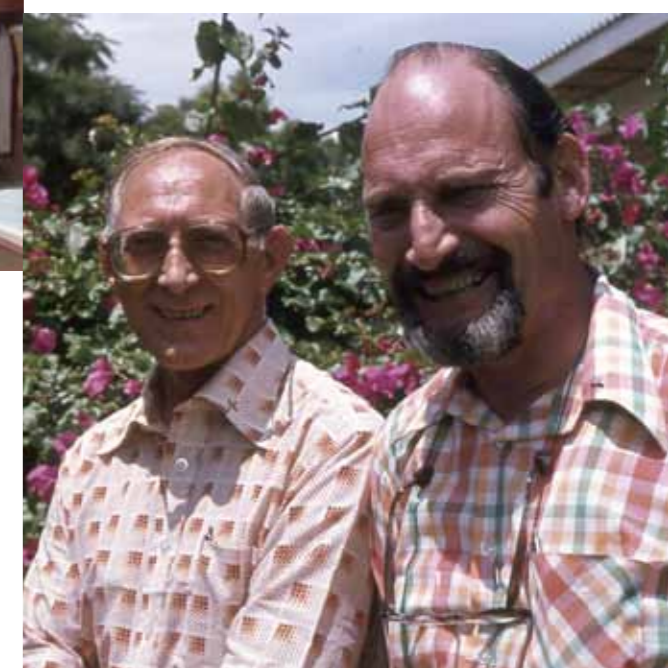
1979, Phalombe-Likulezi (Malawi). Wim van Berkel, Rafaël de Groot, Frans Turkenburg, Koos Baijer.

Onder: jaren negentig, Malawi. voor de klas / Below: 1990s, Malawi, teaching

1990s, Malawi. Met 'maatje' Oventius van Dooren / with best friend Oventius van Dooren

Links / left: 1979, Malawi. Op weg naar de parochies om communie uit te reiken / on his way to the villages to bring Holy Communion

Links: Kabala secondary school in Kabala, Sierra Leone waar Koos Baijer stond van 1962-1967 / Left: Kabala secondary school in Kabala, Sierra Leone where Koos Baijer worked 1962-1967.

Onder: met Richard Kanu die de school in Makeni, Sierra Leone overnam toen de FIC daar vertrok. Below: with Richard Kanu who took over from Koos in Makeni, Sierra Leone when the FIC left there.

Sent out to many places

Koos Baijer was born in The Hague in 1928. As a young man, he'd already wanted to help the weak and the poor, which led him to join the FIC. Then he started out in Maastricht at a primary school which used a Montessori system, leaving him enough time to learn English in his spare time, which in turn led his superior to say that now he could go out and be a missionary. So Koos spent one year in Wimbledon to perfect his English, together with several other Bro-

thers. And was then sent out to Sierra Leone, and then to Pakistan, and to Malawi and Zambia where he was novice master, taught catechists, and worked as a catechist himself. After his retirement, he came back to Rotterdam where he stopped working and enjoyed cooking meals for his community. After he moved to Maastricht his health slowly deteriorated. Koos was a caring and sensitive person and we will remember him in gratitude.

A caring and sensitive person